

OOG VOOR ELKAAR, OOG VOOR PUTTEN

Verkiezingsprogramma 2022-2026

ChristenUnie
Putten

Vooraf

Voor u ligt ons verkiezingsprogramma. Dit programma staat vol met plannen voor Putten in de periode van 2022 tot 2026. Putten is een prachtig dorp, waar we trots op zijn. Met een bloeiende economie, een groene omgeving en een actief verenigingsleven.

Zoals u mag verwachten blijft de ChristenUnie zich inzetten voor de naaste en voor de schepping. Ook actuele onderwerpen als woningbouw komen aan bod. Plannen die we met uw stem en steun waar willen maken.

Maar we zien ook een aantal grote uitdagingen die we juist als ChristenUnie op de agenda willen zetten: het tegengaan van eenzaamheid, het herstellen van het vertrouwen tussen burger en overheid en de toekomst van ons landelijk gebied.

Wij geloven dat de aanpak van al deze thema's begint met ontmoeting. Door elkaar te ontmoeten ontstaat begrip voor elkaars probleem. En kunnen we samen aan een oplossing werken.

Tijdens de coronacrisis hebben we geleerd hoe belangrijk ontmoeting is. Mijn motivatie voor de politiek ligt dan ook in Filippenzen 2:4, Heb niet allen uw eigen belangen voor ogen maar ook die van de ander. We zien er als ChristenUnie naar uit om daar de aankomende vier jaar mee aan de slag te gaan.

We hopen op uw steun en gebed!

Inhoud

Samenvatting **PAG 2**

1: Hoop voor de toekomst door geloof **PAG 3**

2: Samen leven **PAG 4**

3: Onze omgeving **PAG 8**

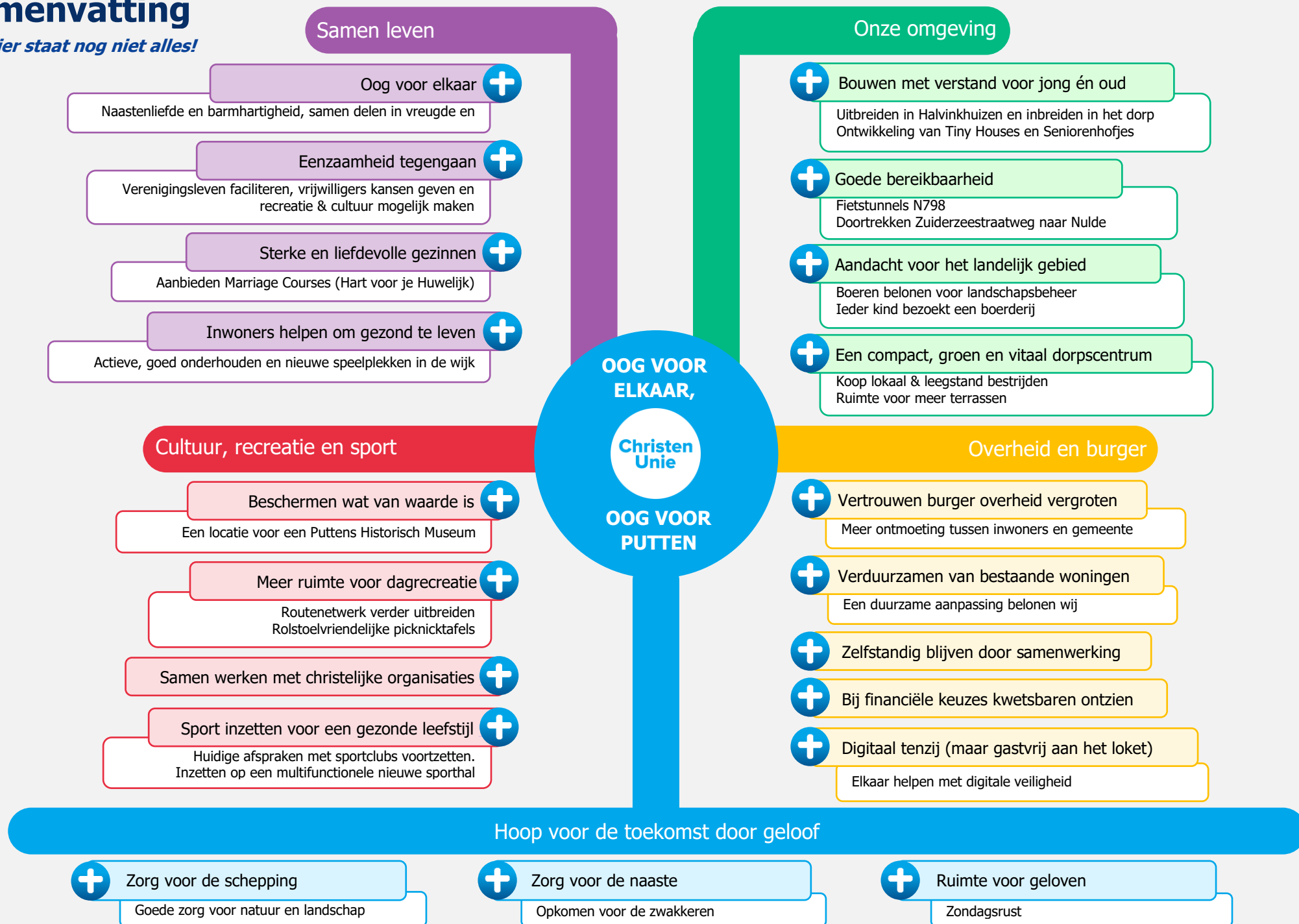
4: Cultuur, recreatie & sport **PAG 12**

5: Overheid en burger **PAG 14**

Resultaten 2018-2021 **PAG 17**

Samenvatting

En hier staat nog niet alles!

Zet je in voor de bloei van
de stad waarin je woont,
want de bloei van de stad
is ook jullie bloei.

(Jeremia 29:7)

Elsaly van den Heuvel

Geef geloof een stem

Putten is een dorp als vele dorpen in Nederland. Met dit verschil dat er veel christenen wonen, oud en jong. De ChristenUnie kan hier dan ook rekenen op een brede christelijke achterban die vanuit het geloof wil leven.

Dat betekent dat we de Bijbel hebben als uitgangspunt voor ons doen en laten. We geloven dat we geschapen zijn om God te prijzen voor de schepping van Zijn wereld. We geloven ook dat we aan elkaar gegeven zijn om samen te leven tot Gods eer.

1: Hoop voor de toekomst door geloof

1.1 Zorg voor de schepping

Wij hebben als rentmeesters de taak gekregen om Gods schepping te onderhouden en tot bloei te laten komen. Daarbij gaat het niet om meer-meer-meer, maar om het **eren van God in alles wat we doen**. Als christen willen we de natuur in Putten goed beheren: ruimte geven voor de mens om van de natuur te genieten, maar ook rust en ruimte bieden aan de dieren die daar leven en oog hebben voor een gezonde biodiversiteit.

Ook een goed landbouwbeheer hoort tot het beheren van de natuur. De boeren staan onder grote druk. In dat alles geldt dat niet meer-verdienen belangrijk is, maar goede zorg voor de natuur en voor elkaar.

1.2 Klimaatverandering tegengaan

Ook de gemeente Putten moet zijn steentje bijdragen in de strijd tegen de klimaatverandering. Daarnaast moeten we het dorp wapenen tegen de gevolgen van klimaatverandering. Als christenen zijn wij bereid om daarvoor zo nodig welvaart in te leveren. Wij geloven dat het de taak van de overheid is om hierin het voortouw te nemen en de inwoners op allerlei manieren te stimuleren tot consuminderen.

1.3 Zorg voor de naaste

Wij geloven dat zinvol leven in vrijheid en veiligheid belangrijker is dan geld en bezit. Iedereen mag op zijn eigen manier geloven en daar ook zelf vorm aangeven. Belangrijk is dat we oog hebben voor de zwakkere in de samenleving, en dat we manieren bedenken om hen te helpen en te beschermen, waarbij royaal ruimte wordt gegeven aan ieders unieke mogelijkheden.

1.4 Opkomen voor zwakkeren

De overheid is door God gegeven ter bescherming van de zwakken en om te zorgen voor recht en gerechtigheid. Daarbij moet ze zelf een voorbeeld geven van dienstbaarheid. Het draait er niet om dat de overheid zelf meer macht krijgt, maar dat ze inwoners faciliteert in en stimuleert tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. De overheid moet het algemeen belang dienen en ervoor waken om enkel voor groepsbelangen of individuele belangen op te komen.

1.5 Vluchtelingen

Wij geloven dat God de toekomst in de hand houdt, ook in een tijd van klimaatrampen en vluchtelingenstromen. Daarom zijn wij niet bang om vluchtelingen welkom te heten in ons dorp.

1.6 Zondagsrust

De zondag is een rustdag. Deze gezamenlijke rustdag is waardevol in onze gehaaste samenleving. Zo is er de ruimte voor kerkgang, sociale contacten en ontspanning.

2: Samen leven

- + Oog voor elkaar
- + Eenzaamheid tegengaan
- + Sterke en liefdevolle gezinnen
- + Inwoners helpen om gezond te leven

Wij zien Putten als een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan en mag zijn wie hij is (artikel 1 Grondwet). Een samenleving waarin mensen elkaar helpen. Want wij geloven in een samenleving die gebaseerd is op naastenliefde. Waar we de ander uitnemender achten dan jezelf.

Dat kenmerkt ons dorp ook: veel mensen maken deel uit van een of meerdere netwerken zoals gezin, kerk, vereniging, school, vriendengroepen, straat etc. Ook op sociale media maken veel mensen deel uit van netwerken. En dat is een groot goed. Geen mens is immers zelfredzaam, eenieder staat in verhouding tot anderen.

2.1 Samen leven

Inwoners delen in elkaars vreugde én in elkaars zorg. Herstel van het gewone leven is daarbij het uitgangspunt: niet alle zorg en ziekte kan worden voorkomen, maar daar waar dat voorkomt, helpen we elkaar dat te dragen. Op die manier wordt samenleven een werkwoord en krijgen naastenliefde en barmhartigheid invulling.

Als inwoners met hun betrokkenen meer hulp nodig hebben dan zij samen kunnen bedenken en organiseren, dan is de gemeente verantwoordelijk daar samen met hen in te voorzien. Hulp die op die manier wordt georganiseerd is duurzaam en heeft een steviger fundament dan hulp die door professionals alleen wordt geboden.

2.2 Eenzaamheid tegengaan

In 2020 gaf de helft van de volwassen bevolking van Putten aan eenzaam te zijn. Van matig eenzaam (42%) tot ernstig eenzaam (9%). De invloed van eenzaamheid is groot en raakt gezondheid, bedreigt de kwaliteit van leven en verhoogt het risico op voortijdig overlijden.

In een inclusieve samenleving, waar oog en oor is voor elkaar, wordt eenzaamheid tegengegaan. Dat gebeurt bijvoorbeeld door een praatje met een ander te maken, een luisterend oor te bieden of op ziekenbezoek te gaan. Een bloeiend verenigingsleven helpt ook contacten met anderen te onderhouden. Mensen die eenzaam zijn kunnen van groot belang zijn voor anderen in hun omgeving. Ook scholen en inloophuizen kunnen daarin helpen.

De ChristenUnie wil dat de gemeente Putten helpt eenzaamheid tegen te gaan door het verenigingsleven te faciliteren, vrijwilligers kansen te geven en te voorzien in recreatiemogelijkheden en cultuur.

2.3 Gezin als basis

Sterke en liefdevolle gezinnen zijn belangrijk: kinderen hebben er een basis om gezond op te groeien en zich te ontwikkelen. Vanuit een stabiele thuissituatie kunnen gezinsleden tot bloei komen en zich inzetten voor onze samenleving.

De CU vindt het een taak van de overheid om allerlei vormen van hulp aan gezinnen te stimuleren en zo nodig te faciliteren. Marriage courses en vergelijkbare preventieve activiteiten kunnen gezinnen helpen bij de opvoeding en zorgen dat ze goed door levensveranderende fases heen komen. Centering Pregnancy of Centering Parenting zijn daar voorbeelden van. Dit helpt om echtscheidingen en schade aan kinderen te voorkomen. Uithuisplaatsingen in de jeugdzorg willen we zoveel al mogelijk voorkomen.

2.4 Zorg dichtbij mensen

Kwaliteit van zorg is ons uitgangspunt. De gemeente Putten draagt verantwoordelijkheid voor veel zorgtaken. Hierbij valt te denken aan zorg en hulp die wordt verleend vanuit het kader van de Jeugdwet, de Participatiewet of de Wet maatschappelijke ondersteuning. Voor die hulp en ondersteuning is slechts beperkt geld beschikbaar. Daarom willen wij nieuwe manieren zoeken om de zorg dichtbij mensen te organiseren. Zorg waarbij de mens en omgeving en niet het systeem centraal staat. Zorg die wordt verleend rond, en past bij de hulpvraag van degene die dat nodig heeft en niet is gericht op het voortbestaan van zorgaanbieders. Dat doet een appèl op ieder die betrokken is: de gemeente, professionals en de samenleving.

De gemeente moet geen drempels opwerpen waar het gaat om toegang tot ondersteuning en zorg. Eerst kijken naar wat goed gaat en wat de ander kan, van daaruit naar dat wat de ander nodig heeft en die hulp bieden die nodig is.

2.5 Gezond leven

Een gezonde leefstijl kan helpen bij een langer, gezonder en zelfstandiger functioneren in de samenleving. Het maken van gezonde keuzes is de verantwoordelijkheid van inwoners zelf, maar de gemeente kan wel helpen en doet dat door voorlichting, het consultatiebureau, JOGG-programma's, het

stimuleren van spelen, sport en bewegen, gezonde sportkantines, het ontmoedigen van het gebruik van alcohol en tabak en handhaven van de leeftijdsgrenzen daarvoor en de aanpak van drugshandel.

Met de komst van de Omgevingswet krijgt niet alleen de participatie van de samenleving, maar ook gezondheid een belangrijke plaats bij het inrichten van de openbare ruimte. Bij het maken van plannen willen wij de inwoners en deskundigen (GGD, Centrum voor Jeugd en Gezin, ActiefPutten, Jeugdpunt, JOGG en de sportverenigingen) betrekken.

Wij willen het consultatiebureau benutten als plek waar ouders terecht kunnen met vragen over het opgroeien van hun kinderen en waar achterstanden in de ontwikkeling vroegtijdig geconstateerd worden. Ook goede Voorschoolse Vervroegde Educatie(VVE)-voorzieningen in Putten zijn belangrijk.

Wij willen schoolzwemmen handhaven en sport- en beweegactiviteiten voor alle generaties stimuleren. Actieve, goed onderhouden en nieuwe speelplekken in de wijk, zodat kinderen worden gestimuleerd om buiten te spelen.

2.6 Hulp bieden

Of het nu gaat om hulp die in het kader van de Jeugdwet, de WMO of de Participatiewet wordt geboden: een groot deel van de gezinnen in Putten heeft geen hulp of ondersteuning nodig. Maar er zijn ook jongere en oudere inwoners die dat wel nodig hebben. Om wat voor reden dan ook. In die gevallen moet hulp in de nabije omgeving snel beschikbaar zijn, zo licht als kan, zo zwaar als nodig.

De samenwerking tussen gezin, vereniging, school, huisartsen, hulpverleners en ieder ander die betrokken is, wordt geboden met als vertrekpunt het familiegroepsplan. Dat plan, dat in de Jeugdwet is opgenomen, maar naar onze mening ook voor andere soorten van hulp en ondersteuning gebruikt moet worden, geeft het gezin het recht om zelf een plan te maken, nog voor het de hulp van een professional inroept.

Bij de hulp die wordt geboden, wordt niet alleen gekeken naar de hulpvrager zelf, maar ook naar het gezin of de context waar de hulpvrager in leeft (de zogenaamde systemische aanpak). Van zorgaanbieders vragen wij het kind en zijn of haar omgeving centraal te zetten in de hulpverlening, die (bewezen) effectief moet zijn.

2.7 Passend onderwijs

Ieder kind krijgt het onderwijs dat bij hem of haar past. En het krijgt de ondersteuning die daarvoor nodig is. Dat is de kern van de wet Passend Onderwijs. Dit leidt ertoe dat er een grotere groep kinderen dan voorheen op de school ondersteuning krijgt. Niet alleen voor kinderen die moeite hebben met leren, maar ook voor de meer begaafde leerlingen dient er passend onderwijs gegeven te worden.

Als speciaal onderwijs noodzakelijk is, is de gemeente ondersteunend voor de gezinnen die het betreft. Ondanks dat passend onderwijs een wettelijke verantwoordelijkheid van het onderwijs is, faciliteert de gemeente, omdat er nauwe relaties tussen onderwijs, zorg en gezin bestaan.

De gemeente trekt samen met het onderwijs op, om kinderen zoveel mogelijk met een goede startkwalificatie op de arbeidsmarkt te laten komen. Daarbij willen wij als ChristenUnie ook aandacht besteden aan het doelgroepenregister.

We streven naar kwalitatief goede huisvesting van scholen (duurzaam, breed inzetbaar).

2.8 Ouderen

Van ouderen wordt verwacht dat zij zo lang als mogelijk is zelfstandig blijven wonen. Dit vraagt om levensloopbestendig wonen mogelijk te maken en de bouw van gemeenschappelijke woonvormen.

Veel ouderen zijn vitaal en nemen actief deel aan de samenleving. Zij hebben hulp van mensen om hen heen en professionele hulp als dat nodig is. Met het ouder worden neemt de mobiliteit af en ligt het gevaar van eenzaamheid op de loer. Als er meer zorg nodig is, moeten hulpverleners zonder tijdverlies de juiste zorg vinden.

De gemeente moet daarom actief inzetten op samenwerking in de zorgketens voor jong en oud. Gezond Veluwe is een prachtig initiatief van gemeenten en zorgaanbieders om daar invulling aan te geven.

De ChristenUnie wil een drempelloze toegang tot hulp, via de gemeente en/of de Stichting Welzijn Putten.

Overbelaste mantelzorgers kunnen worden ondersteund door middel van inzet van respijtzorg, waarbij jonge mantelzorgers niet uit het oog worden verloren (samen met het onderwijs).

Wij willen de samenwerking tussen het sociale netwerk, professionals en vrijwilligersorganisaties (Stichting Welzijn Putten, diaconieën, Stimenz en Jeugdpunt) verder bevorderen. We zetten onze actieve deelname aan Gezond Veluwe voort en ondersteunen het Manifest Waardig Ouder Worden.

Door huisbezoek aan ouderen vanaf 70 jaar die dat wensen, kan bewustwording van het ouder worden en de mogelijkheden van bijvoorbeeld woningaanpassing, valpreventie of voorzieningen in het dorp worden besproken. Daarnaast helpt het om brede, goed onderhouden trottoirs, overhangend groen terugsnijden, toegankelijke gebouwen en voorzieningen.

2.9 Werkgelegenheid

Een belangrijk medicijn tegen armoede en sociaal isolement is (vrijwilligers)werk. Werk geeft naast inkomen ook sociale contacten, dagstructuur en zingeving. Het is daarom belangrijk dat mensen zo snel mogelijk weer aan het werk worden geholpen als zij hun baan kwijt zijn. Gemeente en UWV werken daarom nauw samen binnen de arbeidsmarktregio.

Met ondernemers en sociale werkvoorzieningen worden warme contacten onderhouden om Puttenaren aan stageplekken, werkervaringsplaatsen en banen te helpen.

Voor mensen die nog niet in staat zijn om betaald werk te verrichten, wordt vrijwilligerswerk ingezet als re-integratie middel. Dat komt de Puttense gemeenschap, maar vooral ook de werkzoekende ten goede. Op deze manier kunnen wij als gemeenschap samen werken aan werk. Voor het vrijwilligerswerk doen wij een beroep op verenigingen, kerken en stichtingen.

De ChristenUnie wil iedereen mee laten doen in de samenleving. Dat vraagt om een nauwe samenwerking tussen gemeente en UWV om mensen aan werk te helpen en behoud van werkgelegenheid in Putten.

Daarvoor zijn nauwe banden met Puttense ondernemers en sociale werkvoorzieningen nodig, om Puttenaren aan werk te helpen en bedrijven aan werknemers. Ook inzet van vrijwilligerswerk, bij verenigingen, stichtingen, kerken kan helpen als re-integratie instrument.

Heel concreet willen we minstens vijf mensen met een achterstand op arbeidsmarkt door de gemeente in dienst laten nemen.

3: Onze omgeving

- + Bouwen met verstand voor jong én oud
- + Uitbreiden in Halvinkhuizen en inbreiden in het dorp
- + Goede bereikbaarheid
- + Aandacht voor het landelijk gebied
- + Een compact, groen en vitaal dorpscentrum

Putten is een prettig dorp om te leven. Een groene omgeving, een aantrekkelijk dorpscentrum en ondernemende inwoners. Er is veel om trots op te zijn. Tegelijkertijd slaat ook de woningnood toe in Putten. En onze boeren krijgen veel te verduren. Dit vraagt om visie op de toekomst van onze leefomgeving.

3.1 Bouwen met verstand

Wij willen bouwen met verstand. Dat betekent dat we de juiste huizen op de juiste plek bouwen waarbij inbreiding voor uitbreiding gaat. En woningbouw stemmen we af op de vraag.

Bouwen voor eenpersoonshuishoudens zorgt voor doorstroming. Denk aan tiny houses voor jongeren of een knarrenhof (naar voorbeeld van de historische Begijnhofjes) voor ouderen.

Veel woningen gaan naar niet-Puttenaren. We zijn voor een beheerste groei van het dorp, waarbij we de identiteit van ons dorp bewaken. Daarbij willen we onderzoeken of het mogelijk is om alleen/ten eerste te bouwen voor de eigen woningbehoefte van Putten. We willen dat statushouders in de woonverordening gelijkgesteld worden met andere woningzoekenden.

Wonen is meer dan stenen stapelen. We willen 'open wijken', met sociale binding en vergroting van de sociale cohesie. In iedere nieuwe wijk moeten ontmoetingsplekken komen. Ook zorgfuncties (zoals beschermd wonen) krijgen een plek.

Met de lokale aannemers willen wij beleid en prestatieafspraken maken over natuurinclusief bouwen (zoals nestkasten, groene daken, waterbuffers).

3.2 Woningbouw in Halvinkhuizen

Wij willen volop inzetten op bouwen in Halvinkhuizen (en dus niet elders buiten het dorp). Wij willen via 'zelfrealisatie' het bouwen op particuliere gronden mogelijk maken. Zo kan er snel worden gestart met de bouw.

Maar er is meer dan Halvinkhuizen: wij willen ook inbreiden in het dorp. Denk aan de omgeving achter het gemeentehuis, de Ambachtstraat of het voormalige Sligro-terrein.

Woningbouw mag burgers niet verrassen. Ogenscheinlijk willekeurig gekozen locaties (zoals de Putterbrink en de flexwoningen in Bijsteren) moeten worden voorkomen door een duidelijke Omgevingsvisie.

In bestaande woonwijken willen we woningsplitsing of andere innovatieve woonvormen mogelijk maken.

3.3 Een bereikbaar dorp

Putten is een fietsdorp. We willen dat de rotondes Stationsstraat, Arendstraat en Van Geenstraat binnen de bebouwde kom komen te liggen. Dit biedt fietsers op de rotondes voorrang. Daarvoor gaan we in overleg met de provincie.

We willen voorzieningen voor het stallen van fietsen waar nodig uitbreiden. We gaan in overleg met de provincie over mogelijke snelfietsroutes en verbreding van het fietspad Putten/Voorthuizen. Ook willen we stimuleren dat mensen meer de fiets gebruiken in het dorp. We pleiten bij de provincie voor een fietstunnel bij de Hoofdlaan en tussen de Van Geenstraat/Husselerveld.

De Henslare willen we aantrekkelijker maken als ontsluiting voor Keizerswoert, Bijsteren en Rimpeler. Door Rimpeler te ontsluiten op de Henslare wordt de forse snelheidsoverschrijding verminderd.

De woonwijk Halvinkhuizen moet goed ontsloten worden. Daarom willen we (naar voorbeeld van de Henslare) een wijkontsluitingsweg naar de Nijkerkerstraat en richting de Voorthuizerstraat, qua grondexploitatie gekoppeld aan de nieuwe wijk Halvinkhuizen. Voorwaarde is dat deze weg geen bovenregionaal verkeer aantrekt, maar zuidelijk Putten ontsluit.

3.4 Toekomst landelijk gebied

Het landelijk gebied staat onder druk en dreigt te verrommelen. Denk aan bijvoorbeeld de stikstofdiscussie, verschillende salderingsregelingen, de beëindiging nertsenhouderijen of te grote (niet) agrarische bedrijven.

We willen daarom een visie op ons landelijk gebied, waarin ruimte is voor een toekomstgerichte agrarische sector, maar waarin ook de landschappelijke kwaliteit van ons buitengebied wordt geborgd en versterkt. In deze visie komen de volgende punten terug:

- + Rentmeesterschap: Samen zijn we verantwoordelijk. We willen dat het college regelmatig bedrijfsbezoeken/werkbezoeken aflegt bij boeren.
- + Levendig buitengebied: We koesteren agrarische familiebedrijven in Putten, eventueel in combinatie met educatie, verkoop van eigen producten of recreatie.
- + Kwaliteit: Om ons landschap groen en aantrekkelijk te houden, willen we 'groenblauwe diensten' belonen. Zo kunnen boeren helpen om wandelroutes en houtwallen te onderhouden én te ontwikkelen.
- + Energie: De zonneladder gaan we toepassen in Putten. Zonnevelden zijn mogelijk, mits landschappelijk ingepast en op voorwaarde dat deze aan het einde van de vergunningstermijn worden gesaneerd en omgevormd tot landbouw- of natuurgebied.
- + Educatie: In samenwerking met Vallei Boert Bewust en Leren bij de boer willen we lespakketten aan de Puttense schoolklassen aanbieden. Ook natuureducatie maakt daar onderdeel van uit. We willen dat ieder kind in zijn/haar basisschoolperiode een keer op een boerderij is geweest.
- + Functieverandering: Een andere invulling geven aan leegstaande nertsenbedrijven mag niet leiden tot verstening of toelating van nieuwe vervuilende niet-agrarische bedrijven.

3.5 Aantrekkelijk dorpscentrum

We willen het centrum levendig houden en de ondernemers helpen, bijvoorbeeld met verduurzaming. Uitvoering van het Centrumplan maakt een herinrichting van het centrum mogelijk; met nieuwe bestrating, laadpalen en meer groen. Maar ook een verkleining van het winkelkerengebied als dat nodig is om leegstand tegen te gaan. De Gervenhof willen we beter verbinden aan het centrum. We willen geen nieuwe winkelgebieden elders in het dorp, maar koopkracht in het centrum houden.

Waar mogelijk willen we onze plaatselijke ondernemers steunen, want veel ondernemers hebben het moeilijk. Dit doen we door:

- + Ondersteuning evenementen WCP
- + Geen zondagopenstelling
- + Ruimte voor terrassen voor jong en oud

3.6 Bedrijventerrein

Op Keizerswoert willen we de eigenaren van grote percelen stimuleren om deze te herontwikkelen en zo meer bedrijfsruimte te realiseren. Ook willen we Keizerswoert verduurzamen.

We zetten in op een bedrijventerrein nabij de Henslare, primair gericht op uitplaatsing van de Ambachtstraat en de groei van plaatselijke bedrijven. De (stations)entree van Putten vraagt hier wel om een kwaliteitsimpuls.

Langs de Voorthuizerstraat willen we geen nieuwe/uitbreiding van bedrijvigheid meer, omdat dit tot verkeersproblemen leidt. Ook conflicteert bedrijvigheid mogelijk met het plan van de Provincie Gelderland met betrekking tot recreatiezonering.

3.7 Duurzame energie

We willen met de tien industriële grootverbruikers een energieplan opstellen. In het kader van de RES-sen zetten we in op windmolens nabij de A28 met een vogelalarmsysteem. We willen geen biomassa-installaties of vergistingsinstallaties.

We willen de Zonneladder toepassen in Putten (eerst daken, dan pas velden). Zonnevelden krijgen een opruiplicht (na einde levensduur), waarbij afgeschreven panelen verantwoord worden afgevoerd of hergebruikt.

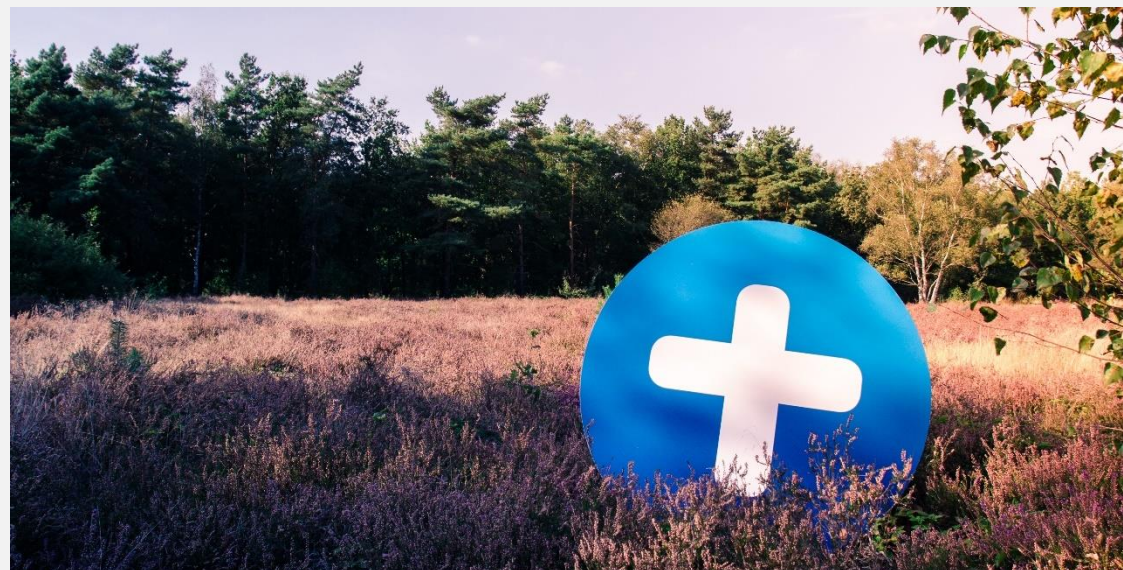
3.8 Natuur en landschap

We willen Putten groen houden. Het huidige bomenbeleidsplan heeft voor een kaalslag gezorgd in delen van Putten, omdat de regels meer kap mogelijk maakten dan bedoeld was. Daarom willen we het nieuwe Bomenbeleidsplan snel uitvoeren. Herplant wordt strikter gecontroleerd.

We willen de entrees van ons dorp verfraaien, door de rotondes groen in te richten en laanbeplanting aan te brengen langs de invalswegen.

Bescherming van houtwallen en andere landschapselementen verdient meer aandacht. Er verdwijnt te veel. We willen het Landschapsonwikkelingsplan continueren, mét geld voor uitvoering van een Actieplan Houtwal.

De gemeente heeft 80 hectare natuur in eigendom, met veel achterstallig onderhoud. We willen de Krachtighuizerheide weer zien bloeien.

3.9 Water

Putten verdroogt en dat is een probleem. Door grondwateronttrekking en droogte blijft het grondwater in Putten maar dalen, met grote gevolgen voor de natuur en landbouw.

Samen met het Waterschap Vallei en Veluwe gaan we onderzoeken waar in Putten water kan worden vastgehouden én waar grondwater verdwijnt. We willen grootverbruikers van water opsporen, het verbruik terugdringen én water lokaal bufferen. Ook willen we hun aandacht voor de sprengbeken vergroten.

3.10 Tiny houses en andere onmogelijk goede plannen

We willen een experiment op één of meerdere recreatieparken, waar nieuwe woonvormen worden ontwikkeld. Wij zetten in op tenminste 100 Tiny houses voor jongeren en meerdere seniorenhofjes. Deze woningen zijn alleen bestemd voor Puttense woningzoekenden.

Wij willen onderzoeken of de Zuiderzeestraatweg kan worden doorgetrokken, via de kalvergierzuivering naar de afrit Nulde. Dan kan de Hoornsdam een fietsstraat worden net als de Stenenkamerseweg waardoor Steenenkamer verkeersluw wordt. Het fietspad langs een deel van de Waterweg kan dan komen te vervallen.

4: Cultuur, recreatie & sport

- + Beschermen wat van waarde is
- + Meer ruimte voor dagrecreatie
- + Samenwerken met christelijke organisaties
- + Sport inzetten voor een gezonde leefstijl

Het is goed leven in Putten. Tal van sportverenigingen, zangkoren en stichtingen geven kleur aan Putten. Ook voor recreanten willen we aantrekkelijk zijn. Ons dorp is gevormd door gebeurtenissen uit een recent en ver verleden, die we willen blijven herinneren. Dat wat waardevol is vraagt om bescherming, zowel voor de recreant als om ons eigen erfgoed te behouden.

4.1 Beschermen wat van waarde is

Wij willen meer aandacht voor de bescherming van historische en landschappelijke waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast willen wij onderzoeken of de gemeentelijke monumentenlijst kan worden uitgebreid.

Wij gaan op zoek naar een locatie voor een Puttens Historisch Museum die uiterlijk 2029 haar deuren kan openen. Daarmee willen we meer bewoners en toeristen bereiken en meerdere verenigingen huisvesten, zoals de Tien Malen. We werken aan een overkoepelend overleg waarin de historische en culturele stichtingen verenigd zijn.

Wij willen de relatie Putten – Ladelund consolideren voor de toekomst. We steunen het plan voor struikelstenen bij woningen van joden. Wij willen samen met het Putten Historisch Genootschap een lespakket ontwikkelen over de geschiedenis van Putten en over het dialect.

Om het heden te begrijpen moet een Puttenaar het eigen verleden wel kennen.

Evert de Graaf

4.2 Recreatie stimuleren

Na lastige jaren zit de Puttense recreatie weer in de lift. Parken hebben afscheid genomen van arbeidsmigranten en permanente bewoners. Hierdoor zijn recreatieparken weer beschikbaar om te recreëren. Dit beleid (verwoord in Beleidskader Recreatie) willen we voortzetten.

We willen de 'Veluwebeleving' in het landschap en op de recreatieparken vergroten. Daarom zijn wij voorstander van het 'inpakken' in het groen van rommelige parken. We steunen de zonering van de Veluwe, zodat natuur en recreatie in evenwicht zijn.

Putten moet aantrekkelijk blijven om te recreëren, maar het aantal dagrecreatiebedrijven neemt af. We willen in overleg met de recreatieondernemers onderzoeken hoe we deze trend kunnen keren.

In omliggende gemeenten is men hard bezig om het routenetwerk uit te breiden. Putten sluit zich hierbij aan, zodat we een mooi aanbod wandel, - fiets/mountainbike, - en ruiterroutes hebben. Daarnaast willen we rolstoelvriendelijke picknicktafels plaatsen, zodat ook mensen met een handicap er op uit kunnen.

4.3 Samenwerking met christelijke organisaties

Kerk en staat zijn gescheiden, maar geloof en politiek niet. Daarom vraagt de ChristenUnie naast de subsidies voor het algemeen jeugdwerk om ondersteuning van het kerkelijk jeugdwerk. Dit jeugdwerk levert een goede bijdrage aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en maatschappelijke vorming van jongeren.

Wij willen christelijke vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor de Puttense bevolking financieel ondersteunen op basis van sociale activiteiten (naar voorbeeld van de sportclubs).

Omdat de beschermwaardigheid van zowel het jonge als het oudere leven ons uitgangspunt is, willen we ook organisaties zoals Siriz ondersteunen en waar mogelijk inschakelen bij het uitvoeren van activiteiten voor de gemeente Putten.

4.4 Gezonde sport

Sport is voor jong en oud een middel om gezond en fit te blijven. Sport heeft binnen de preventie een belangrijke rol. Daarbij hoeft niet alleen te worden gedacht aan sport in verenigingsverband, maar ook aan recreatie, zoals wandelsport, waar veel mensen veerkracht hebben gevonden tijdens de corona-epidemie.

Er is de afgelopen jaren gewerkt aan een goede relatie tussen sportverenigingen en de gemeente. Wij hechten daar grote waarde aan en willen de huidige afspraken over subsidies en het onderhoud voortzetten.

De Puttense Sport Federatie moet een blijvende stem krijgen binnen de gemeente. Een Sportraad is onafhankelijk en vertegenwoordigt de belangen van alle sportclubs. De omgeving van de sportclubs moet gezond zijn en blijven. Kantines van sportclubs willen we stimuleren om gezond te worden volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum.

De ChristenUnie wil samen met verenigingen en stichtingen voor voldoende, goede en betaalbare sportaccommodaties gaan. Daarbij willen we een onafhankelijke Sportraad als adviesorgaan voor de gemeente voortzetten.

We zijn voor een multifunctionele nieuwe sporthal, omdat we op termijn te weinig ruimte hebben voor binnensport. De financiering daarvan komt mede tot stand door herontwikkeling van de oude sporthal.

4.5 Dialect

Eenmaal per jaar vergadert de gemeenteraad in het Puttense dialect. Dit doet zij rond 21 februari, de Internationale Dag van de Moedertaal.

5: Overheid en burger

- + Vertrouwen burger-overheid vergroten door ontmoeting
- + Verduurzamen van bestaande woningen
- + Bij financiële keuzes kwetsbaren ontzien
- + Zelfstandig blijven door samenwerking
- + Digitaal tenzij (maar gastvrij aan het loket)

De overheid is van iedereen, voor iedereen, altijd, overal. Romeinen 13 spreekt over de overheid als Gods dienaar, u ten goede. De ChristenUnie wil een gemeente die betrouwbaar, transparant en koersvast is.

5.1 Vertrouwen burger-overheid vergroten

Het vertrouwen in de overheid staat onder druk. De gemeente is voor veel inwoners het meest nabije en concrete contact met de overheid. Daarom willen we meer aandacht voor ontmoeting tussen inwoners en gemeente. Ook willen we de inzet van wijkraden onderzoeken.

Wij geloven dat vertrouwen in elkaar ontstaat door ontmoeting.

Koersvast opereren naar inwoners en bedrijven geeft vertrouwen. Als het niet mogelijk is eerder gemaakte afspraken na te komen vanwege het algemeen belang, wordt dit eerst besproken met direct belanghebbenden, alvorens de koerswijziging vast te leggen.

We willen een participatiebeleid met duidelijke rollen, procedures en wederzijdse verwachtingen. De invoering van de Omgevingswet zal mede aanjager zijn van dit proces.

Uitgangspunten zijn:

- + Overheidsparticipatie: De ChristenUnie wil samenwerken met buurtbewoners en de samenleving. Het gaat er uiteindelijk om dat gezamenlijke doelen op de beste manier bereikt worden. De gemeente kan dan taken overdragen.
- + Samenredzaamheid stimuleren: We willen dichtbij de inwoners staan en eigen kracht ondersteunen. Voorbeeld is de werkgroep ZigD in Diermen die een plan ontwikkelde voor een alternatieve locatie voor een zonneveld
- + Als voorwaarde voor draagvlak en vruchtbare samenwerking gaat de ChristenUnie uit van "meespraak vooraf" in plaats van "inspraak achteraf".

5.2 Financieel gezond blijven

Wij willen zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld. Er mag niet meer geld uitgegeven worden dan er binnenkomt. Daarmee houden we het gemeentelijke weerstandsvermogen op peil om financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

We willen bij financiële keuzes de kwetsbaren ontzien. Ook de veiligheid mag niet in het geding komen.

Uitgangspunt is dat de onroerende zaakbelasting niet verhoogd wordt, behalve met een inflatiecorrectie. Mocht er door omstandigheden toch behoefte zijn aan een verdere verhoging, dan moet deze verhoging in betere tijden weer getemperd worden.

De ChristenUnie wil de dienstverlening voor een relatief kleine gemeente als Putten betaalbaar houden door in te zetten op verdere digitalisering en landelijke samenwerking. Zo zijn we betrouwbaarder in het gesprek met andere overheden en minder afhankelijk van marktpartijen. En we hoeven niet zelf het wiel uit te vinden.

5.3 Verduurzamen woningen

Het verduurzamen van bestaande woningen willen we blijven stimuleren. Met de stijging van de energiekosten is isoleren des te belangrijker.

Als ChristenUnie hebben we de afgelopen periode meerder acties hierop ondernomen:

- + Verhoging budget duurzaamheidsleningen.
- + Het beschikbaar stellen van extra middelen voor leningen aan Puttense woningeigenaren.
- + Initiatief genomen om een verkenning te doen naar de Gemeentelijke Verduurzamingsregeling (GVR). Zo kunnen we in Putten woningen verduurzamen, zonder dat de maandlasten van huishoudens toenemen.
- + Onderzoek in gang gezet naar bereidheid bij initiatiefnemers van zonneparken om ondernemers met een groot dakoppervlak te helpen bij het vinden van oplossingen voor zon-op-dak.

Wij voegen een extra actie toe: iedereen die zonnepanelen op zijn huis neemt, belonen we.

5.4 Zelfstandig blijven door samenwerking

Voor Putten is samenwerking in de regio erg belangrijk. Door samen te werken kunnen we als dorp op eigen benen blijven staan. We doen zelf wat we goed kunnen en werken samen om dingen voor elkaar te krijgen die lastig zijn om alleen te doen of te betalen. Daarvoor moet de capaciteit bij de gemeente op orde zijn.

Landelijke samenwerking is de trend. Dit kan helpen de gemeentelijke taken nog efficiënter uit te voeren. Gemeenten in Nederland zoeken elkaar steeds meer op via onder andere de VNG taskforce Samen Organiseren en het fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU).

De ontwikkelkosten voor landelijke standaarden zijn gedekt in de gemeentelijke begroting, aangezien iedere Puttense inwoner drie euro bijdraagt aan het landelijke GGU fonds waaruit de gezamenlijke uitvoeringsactiviteiten worden bekostigd.

Wij willen een wethouder die landelijke samenwerkingszaken in portefeuille heeft en daarmee actieve betrokkenheid toont bij de VNG taskforce Samen Organiseren.

5.5 Digitaal tenzij (maar gastvrij aan het loket)

De ChristenUnie gaat voor een gemeentelijke dienstverlening die “digitaal tenzij” is. Naast een goede digitale dienstverlening blijft ook de vertrouwde en gastvrije dienstverlening aan de balie op het gemeentehuis bereikbaar voor de doelgroepen die dat nodig hebben of voor mensen die dat gewoon prettig vinden.

5.6 Digitale veiligheid vergroten

De ChristenUnie vindt dat alle Puttenaren mee moeten kunnen doen in de informatiesamenleving. We willen open data slim gebruiken, maar ook veilig omgaan met gegevens van onze inwoners. De grote vraag is hoe we de komende jaren grip houden op wat er met persoonsgegevens van Puttense inwoners gebeurt. Een crisisgame kan helpen om bewustwording van privacy en informatieveiligheid te vergroten.

De ChristenUnie wil dat de burgemeester optreedt als dataregisseur zodat de gemeentelijke aandacht voor de thema's digitalisering, open data, privacy en security gewaarborgd is, los van politieke agenda's.

5.7 Ondernijning voorkomen

De veiligheid in het buitengebied staat meer en meer onder druk door de dreiging van criminele activiteiten. Wij vinden de aanpak van ondernijning belangrijk. Wij willen betrokkenheid uit de buurt stimuleren en leren van de aanpak van andere gemeenten.

5.8 Veilig leven

Het is veilig leven in Putten, zo blijkt uit de Veiligheidsmonitor. Voor de ChristenUnie vormt de bewezen hoge Puttense leefbaarheidskwaliteit aanleiding om dit extra te laten erkennen door Cittaslow: het internationale keurmerk voor gemeenten die tot de top behoren.

Wij waarderen onze vrijwillige brandweer en willen dat ze breed inzetbaar blijven in ons dorp.

5.9 Ondernemen/ Klaar voor de toekomst

Putten is echt een ondernemersdorp, met 6400 ondernemingen ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Wij willen dat de gemeente bedrijven helpt om hun werk goed te doen.

Daarbij kiezen wij voor een economie die werkt voor mensen in plaats van andersom. Waarin mensen een goed leven kunnen leiden, met aandacht voor gezin en relaties. Een economisch beleid dat streeft naar maximale bloei, niet naar maximale groei.

De ChristenUnie wil in samenwerking met de Bedrijvenkring Putten, het Innovatiehuis Noord-Veluwe, Veluwe Portaal en de InclusiefGroep een regionaal innovatiecongres organiseren voor (lokale) ondernemers, onderwijsinstellingen, regionale innovatieplatforms en gemeentelijke samenwerkingspartners.

We hechten veel waarde aan een contactpersoon voor bedrijven en winkeliers, zodat zij waar nodig snel met de gemeente kunnen schakelen.

Resultaten 2018-2021

De afgelopen vier jaar heeft de ChristenUnie veel bereikt. In het Coalitieakkoord Bouwen aan Putten 2018-2022 zijn de onderstaande actiepunten opgenomen en ook daadwerkelijk gerealiseerd:

- + Er zijn netto gemiddeld 100 woningen per jaar gebouwd
- + Woningen zijn gebouwd in Rimpeler, bij Matchpoint en aan de Wallenbergstraat
- + De vereveningsregeling dure en sociale woningbouw is voorgelegd aan de gemeenteraad
- + De maatschappelijke en economische bindingseisen voor startersleningen zijn gehandhaafd
- + Plan van aanpak transformatie sociaal domein gereed
- + Aantal uitkeringsgerechtigden jaarlijks terugbrengen (uitstroom is groter dan instroom)
- + SWP heeft zich ontwikkeld tot een brede welzijnsorganisatie
- + Er zijn ideeën opgehaald bij de Puttense jeugd over de inrichting van de anderhalvemetersamenleving
- + Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is vastgesteld door de gemeenteraad
- + Gasloos en bijna energie neutrale woningen zijn in nieuwe wijken gebouwd
- + Het aantal verduurzaamde woningen is toegenomen
- + Het restafval is teruggebracht naar 45 kg per inwoner per jaar
- + Het budget voor de duurzaamheidsleningen is met een bedrag van € 200.000 verhoogd
- + Er is € 700.000 aan extra middelen gerealiseerd voor toekomstbestendig wonen
- + Onderzoek is gedaan naar bereidheid bij initiatiefnemers van zonneparken om ondernemers met een groot dakoppervlak te helpen bij het vinden van oplossingen voor zon-op-dak
- + Kansen en risico's van de Gemeentelijke Verduurzamingsregeling in het kader van kostenneutraal verduurzamen zijn verkend
- + Bij de provincie is bepleit dat snelheid op N798 60 km/h wordt
- + We hebben bij de provincie gelobbyd voor een breder fietspad langs de Voorthuizerstraat en voor een fietseroversteek van de Oude Rijksweg
- + Elk jaar hebben we een gebiedsvisies voor een buurtschap opgesteld
- + Er is een feitelijke start gemaakt met de uitvoering van het centrumplan
- + De verbouw gemeentehuis is gereed
- + Een senior medewerker voor communicatie en burgerparticipatie is benoemd
- + Er is toenemende waardering van de inwoners voor dienstverlening van de gemeente
- + Positieve samenwerking sportorganisaties, gemeentelijk sportsubsidiebeleid is gefinetuned
- + Een onderzoek derde sporthal/extra accommodatieruimte is uitgevoerd
- + Het aanvullend beleid voor recreatieparken is vastgesteld en uitgevoerd
- + Gebiedsvisie Henslare (incl. 7 hectarebedrijventerrein) is vastgesteld door gemeenteraad

Dit programma is tot stand gekomen dankzij de inbreng van vele deskundigen, stichtingen en verenigingen. De ChristenUnie Putten is dankbaar voor hun inbreng, steun en gebed.

Samenstelling programmacommissie:

Gerben van den Hazel

Gerdien Blok - van Nieuwenhuizen

Michael van 't Veld

Mieke Brink

Peter Brink

Wilco van de Langemheen

Wim van Oostende

Bertus Cornelissen

Putten, najaar 2021

